

ส่วนที่ ๔

การติดตามและประเมินผล

ส่วนที่ ๔

การติดตามและประเมินผล

---

๑. การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙) เป็นแบบที่ กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศใช้ งบประมาณรายจ่าย มีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑. แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นห้า ปีประกอบด้วย

๑.๑ ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๐ คะแนน

๑.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพ ๑๕ คะแนน

๑.๓ ยุทธศาสตร์ ๖๕ คะแนน ประกอบด้วย

(๑) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๐ คะแนน

(๒) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ๑๐ คะแนน

(๓) ยุทธศาสตร์จังหวัด ๑๐ คะแนน

(๔) วิสัยทัศน์ ๕ คะแนน

(๕) กลยุทธ์ ๕ คะแนน

(๖) เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์ ๕ คะแนน

(๗) จุดยืนทางยุทธศาสตร์ ๕ คะแนน

(๘) แผนงาน ๕ คะแนน

(๙) ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม ๕ คะแนน

(๑๐) ผลผลิต/โครงการ ๕ คะแนน

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๘๐ คะแนน)

๑.๒. แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นห้าปี ประกอบด้วย

๒.๑ การสรุปสถานการณ์การพัฒนา ๑๐ คะแนน

๒.๒ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ ๑๐ คะแนน

๒.๓ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ ๑๐ คะแนน

๒.๔ ยุทธศาสตร์และแผนงาน ๑๐ คะแนน

๒.๕ โครงการพัฒนา ๖๐ คะแนน ประกอบด้วย

- (๑) ความชัดเจนของชื่อโครงการ ๕ คะแนน
- (๒) กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ ๕ คะแนน
- (๓) เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง ๕ คะแนน
- (๔) โครงการมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๕ คะแนน แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) เทศบาลตำบลคลองทรายขาว
- (๕) เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ๕ คะแนน
- (๖) โครงการมีความสอดคล้องกับ Thailand ๔.๐ ๕ คะแนน
- (๗) โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด ๕ คะแนน
- (๘) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ภายใต้หลักปรัชญา ๕ คะแนน
- (๙) งบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) ๕ คะแนน
- (๑๐) มีการประมาณการราคาถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ ๕ คะแนน
- (๑๑) มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ ๕ คะแนน
- (๑๒) ผลที่คาดว่าจะได้รับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ๕ คะแนน

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อน

การพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๘๐ คะแนน)

๑.๓. แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นห้า ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นการพิจารณา

๑. ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๐
๒. การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพ ๑๕
๓. ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๖๕
  - ๓.๑ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๑๐)
  - ๓.๒ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด (๑๐)
  - ๓.๓ ยุทธศาสตร์จังหวัด (๑๐)
  - ๓.๔ วิสัยทัศน์ (๕)
  - ๓.๕ กลยุทธ์ (๕)
  - ๓.๖ เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์ (๕)
  - ๓.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (๕)
  - ๓.๘ แผนงาน (๕)
  - ๓.๙ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม (๕)
  - ๓.๑๐ ผลผลิต/โครงการ (๕) รวมคะแนน ๑๐๐

๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ

เทศบาลตำบลคลองทรายขาวใช้การติดตามและประเมินผลโครงการ โดยใช้ตัวแบบวัดผลในเชิงปริมาณ และ คุณภาพ ตามที่จะกล่าวต่อไปในหัวข้อที่ ๓.๑ และมีหลักการประเมินผลโครงการที่สำคัญ คือ การติดตามและประเมินผลโครงการว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในโครงการทุกประการหรือไม่อย่างไร

๓. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

๓.๑ การวัดผลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสำหรับติดตามและประเมินผลเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๑) แบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน (Performance Indicators)

(๒) แบบบัตรคะแนน (Scorecard Model) หรือ Scorecard Model ของ Kaplan & Norton
แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) เทศบาลตำบลคลองทรายขาว

(๓) แบบมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ (Result Framework Model (RF)

(๔) แบบเชิงเหตุผล (Logical Model)

(๕) แบบวัดกระบวนการปฏิบัติงาน (Process Performance Measurement System (PPMS)

(๖) แบบการประเมินโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น หรือ Problem-Solving Method

(๗) แบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Method)

(๘) แบบการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

(๙) แบบการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Model)

(๑๐)แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Model)

(๑๑) แบบอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้น ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กรอบข้อ (๑) – (๑๐) หรือเป็น แบบผสมก็ได้

เชิงปริมาณ (Quantity) เชิงคุณภาพ (Quality) ผลที่ได้จริงๆคืออะไร ค่าใช้จ่าย (Cost) เวลา (Time) เป็นไป ตามที่กำหนดไว้หรือไม่

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไรหรือราชการได้ประโยชน์อย่างไร

วัดผลนั้นได้หรือไม่ หรือวัดได้เท่าไร (Key Performance Indicator : KPIs)

ผลกระทบ (Impact)

๔. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

๔.๑ ผลกระทบนำไปสู่อนาคต (เช่น จะทำ สนับสนุน ส่งเสริม ป้องกัน อย่างไร เป็นต้น) ในทฤษฎีทางวิชาการการจัดการ ชี้ว่า องค์กรต่างๆไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือองค์กรภาคเอกชน จะพัฒนา เติบโตและอยู่รอดได้ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก ๔ ประการ (PEST) ตลอดเวลา ซึ่งประกอบไปด้วย

- ๑) สิ่งแวดล้อมด้านการเมือง (Political Environment)
- ๒) สิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ (Economic Environment)
- ๓) สิ่งแวดล้อมด้านสังคม (Social Environment) และ
- ๔) สิ่งแวดล้อมด้านวิทยาการใหม่ๆ (Technology)

องค์กร (Organization) พัฒนา เติบโต อยู่รอด การเมือง (Political) เศรษฐกิจ (Economic) สังคม (Social) วิทยาการ (Technology) แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) หากกล่าวถึงการปกครองของไทยในปัจจุบัน อาจแบ่งระดับการเมืองออกได้เป็น ๒ ระดับ ได้แก่ การเมืองระดับชาติ และการเมืองระดับท้องถิ่น

๕. สรุปผลการพัฒนาพัฒนาท้องถิ่น

แนวทางการสรุปผลการพัฒนาพัฒนาท้องถิ่นโดยดำเนินการติดตามผลการดำเนินโครงการต่าง ๆ ในแต่ละปีงบประมาณของเทศบาลตำบลคลองทรายขาว โดยการวัดผล

๕.๑ การวัดผลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

โดยใช้แบบสำหรับการติดตามและประเมินเชิงปริมาณและคุณภาพ ตามรูปแบบการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ซึ่งระบบของการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ ๓ ส่วนหลัก คือ ส่วนปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนของกระบวนการติดตาม (Process) และส่วนของการประเมินผลผลลัพธ์ (Output , Goal) ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดได้ ดังนี้

๑. ส่วนปัจจัยนำเข้า (Input) คือ ปัจจัยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้อง “มี” เพื่อนำเข้าสู่ระบบติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ ผู้ประเมิน ผู้ถูกประเมิน และเครื่องมือในการประเมิน ฯลฯ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตนเองครั้งนี้ ได้แก่ แบบรายงานแบบที่ ๑ แบบช่วยกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการทบทวนว่าการจัดทำแผนได้ใช้กระบวนการครบทุกขั้นตอนหรืออย่างไร

๒. ส่วนของกระบวนการติดตาม (Process) คือ ช่วงของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น ทั้งในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้กำหนดเป็นการติดตามรายไตรมาส คือ ไตรมาสที่ ๑ (ตุลาคม – ธันวาคม) ไตรมาสที่ ๒ (มกราคม – มีนาคม) ไตรมาสที่ ๓ (เมษายน – มิถุนายน) และไตรมาสที่ ๔ (กรกฎาคม – กันยายน) ในแต่ละปี โดยการติดตามดังกล่าว เป็นการติดตามผลขั้นกลาง (IR หรือ Intermediate Result) ของแผนยุทธศาสตร์ว่า เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ของท้องถิ่นที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งในการติดตามในขั้นตอนนี้เป็นช่วงที่ทำให้ทราบว่า แผนยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ดีหรือไม่ สามารถวัดได้จริงหรือเปล่า นอกจากนี้ การติดตามในทุกช่วงของแผนยังสามารถ เป็น “สัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า” (Early Warning System) ว่าแผนยุทธศาสตร์ ที่ได้กำหนดไว้สามารถไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้หรือไม่ เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถระดมความคิดในการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานที่จะสามารถนำไปสู่การบรรลุแผนที่กำหนดไว้ได้

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลการดำเนินงานได้แก่ **แบบรายงานแบบที่ ๒ แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ซึ่งประกอบไปด้วยการติดตามการดำเนินงานของโครงการ และการเปลี่ยนแปลงโครงการ การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ การติดตามโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

๓. ส่วนของการประเมินผลลัพธ์ (Output , Goal) เป็นการติดตามผลช่วงสุดท้ายหรืออาจถูกเรียกว่า “การประเมินแผนยุทธศาสตร์” ซึ่งจะได้แสดงให้เห็นว่า เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์ที่ผ่านมาในแต่ละปี ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งจัดทำรายงานผลการติดตามแผนยุทธศาสตร์ไปสู่ M&E Unit ระดับจังหวัด เพื่อเป็นหน่วยในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับ บุคลากร หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ และเป็นฐานในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของท้องถิ่นในแผนต่อไปในอนาคต โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลลัพธ์ ได้แก่ **แบบรายงานแบบที่ ๓/๑ แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์** โดยมีเนื้อหาที่สำคัญในการประเมินได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม (ผลจากแบบรายงานแบบที่ ๓/๒) ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงของชุมชนตามตัวชี้วัดที่เลือก (ผลจากแบบรายงานแบบที่ ๓/๓)

๑. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตนเอง ได้แก่ **แบบรายงานแบบที่ ๑ แบบช่วยกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** เป็นบททวนว่าการจัดทำแผนได้ใช้กระบวนการครบทุกขั้นตอนหรืออย่างไร

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อให้หน่วยงานทราบว่า แผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ดีหรือไม่ การดำเนินงานเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สามารถวัดได้จริงหรือเปล่า ได้แก่ **แบบรายงานแบบที่ ๒ แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ซึ่งประกอบไปด้วยการติดตามการดำเนินงานของโครงการ และการเปลี่ยนแปลงโครงการ การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ การติดตามโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลลัพธ์ ได้แก่ **แบบรายงานแบบที่ ๓/๑ แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์** โดยมีเนื้อหาที่สำคัญในการประเมินได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม (ผลจากแบบรายงานแบบที่ ๓/๒) ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงของชุมชนตามตัวชี้วัดที่เลือก (ผลจากแบบรายงานแบบที่ ๓/๓)

ที่มา : จากคู่มือการติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

๖.๑ ผลกระทบนำไปสู่ออนาคต

๑. ปัญหาความต้องการของประชาคมท้องถิ่น เป็นสาระสำคัญหลักต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาของตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น จึงเป็นการรวบรวมปัญหาและความต้องการทั้งหมดกำหนดในแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำงานประมาณ และการประสานแผนงานโครงการพัฒนา ความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกับองค์กรต่าง ๆ ต่อไป

๒. การตอบสนองต่อแผนพัฒนาท้องถิ่น มีข้อจำกัด เนื่องจากเทศบาลฯ มีงบประมาณพัฒนาที่จำกัด ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันที

๓. ประชาชนให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมพัฒนา ให้การสนับสนุนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา แต่ข้อจำกัดของการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ทำให้ขาดโอกาสและเวลาในการเข้าร่วมการจัดทำประชาคม ซึ่งอาจมีการปรับหรือประยุกต์ขั้นตอนการปฏิบัติ โดยมีผู้นำหมู่บ้านเป็นสื่อกลางในการรวบรวมข้อมูล

๖.๒ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผ่านกระบวนการรับฟังปัญหาความต้องการของประชาชน เพื่อให้รับรู้รับทราบ และร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนา ทั้งนี้เทศบาลตำบลคลองทรายขาว มีข้อจำกัดด้านงบประมาณประจำปี มีจำนวนน้อย ข้อจำกัดเรื่องความเป็นเจ้าของที่ดินเพื่อโครงการพัฒนา เป็นต้น ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่น บนพื้นฐานข้อจำกัดเหล่านี้ จำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนาที่เหมาะสม โดยที่ผ่านมาได้มีความพยายามจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนให้หลากหลายช่องทาง ทั้งการจัดการประชาคมระดับชุมชน , การจัดการประชาคมท้องถิ่นระดับเทศบาลตำบล .การร่วมประชุมและประชาสัมพันธ์งานของเทศบาลฯ ในโอกาสต่างๆ เพื่อให้มีการสื่อสารร่วมกันทุกฝ่าย โดยผลจากการรับทราบข้อมูลทำให้เกิดลักษณะการพัฒนาท้องถิ่น

*****

“การเกษตรก้าวหน้า ชุมชนนำอยู่ พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว”

เทศบาลตำบลคลองทรายขาว

เลขที่ ๑๗๘ หมู่ที่ ๔ ตำบลคลองทรายขาว อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง